[2019] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 170

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ.

ਬਨਾਮ

ਬੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਓਪਰੇਸ਼ਨਸ ਜੀ. ਐੱਮ. ਬੀ. ਐੱਚ. ਅਤੇ ਹੈਜਨ ਇੰਮਰਮੈਟ ਵੈੱਗ ਅਤੇ ਹੋਰ.

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 6588-6591)

22 ਅਗਸਤ, 2019

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸੇਪਰ ਅਤੇ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940: ਐੱਸ. 26-ਏ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ ਸੀ. 27.04.2018 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 26 ਐਸ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਿੱਜੀ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਭਰੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨਃ ਕੀ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਡਰੱਗਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਸ ਕੰਟਰੋਲ) ਆਰਡਰ, 2013 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 3 ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। 26ਏ; ਐਕਟ ਦਾ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ, ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਨੂੰ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 19 (6) (ii) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਆਰਟ 14 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ; ਕੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਣ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦੇ

ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੀ ਕੀ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮ ਨੂੰ, ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ; ਕੀ ਸੰਬੰਧਤ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.26- ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ; ਕੀ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਵਰਤੋਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਸ 18 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ, ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਐਸ 26ਏ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਕੰਪਨੀਆਂ; ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਸ 26 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940: 26 ਏ - ਸੈਂਟਰਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 27.04.2018 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਸ 26- ਏ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ - ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ - ਆਯੋਜਿਤ: ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਐਕਟ ਦਾ ਐਸ.26- ਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਐਸ.26- ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਦਰਤ, ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਪਦੰਡ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ – ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲੜਕੀਆਂ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਨਵਰ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ

ਅੰਤਰ-ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ - ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ। (ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ, ਜੇ.)

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ

ਪਰ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ.

1. **ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਹਰੇ ਮੁੱਦੇ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦਾ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜੀਵਨ-ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੋਸਟਪਾਰਟਮ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖੂਨ ਵਹਿਣਾ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇਃ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਡਰੱਗਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਸ ਕੰਟਰੋਲ) ਆਰਡਰ, 2013 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ? ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਪਨੀਆਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 19 (6) (ii) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਕੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਸੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਣ, ਦਵਾਈ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ? ਕੀ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ**

ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮ ਤੱਕ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱ. ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ? ਕੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ? ਕੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਦਵਾਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 26ਏ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ? ਇਹ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 12,13] [204-ਬੀ-ਐਚ; 205-ਏ-ਸੀ]

ਨਾਰੰਗ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ **[ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ. 7135/2014]** ; ਅਕਾਦਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1963 ਐਸ. ਸੀ. 1047 [1963]: ਪੂਰਕ (2) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 691; ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਟੀ. ਐੱਨ. ਵੀ. ਪੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ (2006) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 517: [2006] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 396; ਯੂ. ਓ. ਆਈ. ਬਨਾਮ. ਸਾਇਨਾਮਾਇਡ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ 1987 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 720 [1987] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 841; ਈ. ਮਰਕ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਓ.ਆਈ 2001 (90) ਡੀ.ਐਲ.ਟੀ 16; ਮੈਕਲੇਓਡਜ਼ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਸੀਮਤ ਵੀ. ਯੂ. ਓ. ਆਈ. 2012 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 1735; ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਛੋਟੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2000 ਕੈਲ 133; ਯੂਨੀ-ਸੈਨ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਓ. ਆਈ. ਏਅਰ 2002 ਕੇਰ

72: (2001) 1 ਕੇ. ਐੱਲ. ਜੇ. 822; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਫਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ (2018) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 39: [2017] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 177; ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1996) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 304: [1995] 6 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 759; ਸ਼ਿਮਨਿਤ ਉਤਸ਼ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 303 [2010] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1110; ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਬਨਾਮ ਗੌਰਵ ਅਸ਼ਵਿਨ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ. (2007) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 737: [2007] 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 7; ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2011) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 274 [2011] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 680; ਵਿਨਸੈਂਟ ਪਨਿਕੁਰਲੰਗਾਰਾ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1987) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 165 [1987] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 468; ਸਿਸਟੋਪਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਪਤਾ (1994) ਸਪਲਿ. 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 160: [1993] 2 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 385; ਅਕਾਦਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1963] ਪੂਰਕ 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 691: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1963 ਐਸ. ਸੀ. 1047 ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1995) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 574 [1994] 4 ਸਪਲਿਊ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 477 ਦਾਰੂਕਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ. (1973) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 617 [1974] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 570; ਭਾਰਤੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਡਰੱਗ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (1999) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 247; ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1966) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 475: [1969] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 447; ਕੋਰਟ ਆਨ ਇਟਸ ਓਨ ਮੋਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 2014 ਦਾ ਸੀ. ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. ਆਈ. ਐਲ. ਨੰਬਰ 16 ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਐੱਫ ਰਾਮ ਜਵਾਇਆ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1955] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 225-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ, ਜੇ. (ਅਨੁਕੂਲ)

1. ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ| ਦੂਜਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਰੱਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ? ਤੀਜਾ, ਕੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ (ਭਾਵੇਂ ਅੰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੂਰਾ) ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) (ii) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 3-6] [205-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 206-ਏ-ਬੀ]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਫਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ (2018) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 39: [2017] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 179-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

2. ਜੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲੜਕੀਆਂ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ

ਅੰਤਰ-ਧਿਰ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।
[ਪੈਰਾ 7-9] [206-ਸੀ-ਈ]

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

ਪਰ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ.

[1963] ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ (2) ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 691 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

[2006] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 396 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

[1987] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 841 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

2001 (90) ਡੀ. ਐਲ. ਟੀ 16 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

ਏਅਰ 2000 ਕੈਲ 133 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2002 ਕੇਰ 72 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

[2017] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 179 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[1995] 6 ਸਪੱਲ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 759 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[2010] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1110 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[2007] 5 ਐੱਸਸੀਆਰ 7 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[2011] 8 ਐੱਸਸੀਆਰ 680 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[1987] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 468 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[1993] 2 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 385 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.3

[1963] ਸਪੱਸ਼ਟ 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 691 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.7

[1994] 4 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 477 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.7

[1974] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 570 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.7

(1999) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 247 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.7

[1969] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 447 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.7

[1955] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 225 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 11.10

ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ.

[2017] 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 179 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 3

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6588- 2019 ਦਾ 6591।

ਹਾਈ ਦੇ 14.12.2018 ਦੇ ਜੱਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਸੀ) 2018 ਦਾ ਨੰਬਰ 6084 ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ 2018 ਦੇ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 8555, 8666 ਅਤੇ 9601 ਦੇ ਨਾਲ

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐੱਸ. ਜੀ., ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਐੱਸ. ਗਣੇਸ਼, ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਜ਼ਾਲਵਿਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ ਬੇਨਗਨੀ, ਰਿਸ਼ੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਲਡੀਆਲ, ਬੀ. ਕੇ. ਸਤੀਜਾ, ਅਨਸ ਜ਼ੈਦੀ, ਰਿਸ਼ੀ ਕਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਆਯੁਸ਼ ਆਨੰਦ, ਜੀ. ਐੱਸ. ਮੱਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਇਤਰੀ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਮਿਲੀ ਦਾਸ, ਅਮਿਤ ਪਾਇਗ੍ਰਹੀ, ਰਾਘਵ ਤਨਖਾ, ਪ੍ਰਤੀਯੂਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸਚਦੇਵ, ਅਨੁਜ ਭੰਡਾਰੀ, ਫਿਰੋਜ਼ ਪਾਲਖੀਵਾਲਾ, ਰਵੀਕੇਸ਼ ਕੇ. ਸਿਨਹਾ, ਅਭਿਜਾਤ ਪੀ. ਮੇਧ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਾਂਤ, ਅਗਰਵਾਲ, ਸੱਤਿਆ ਮਿੱਤਰਾ, ਅਮਿਤ ਕਰਖਾਨੀਸ, ਕਪਿਲ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇਟਲੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇ. ਐੱਨ. ਸੀ., ਆਸ਼ੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁਕਤਾ ਦੱਤਾ, ਅਕਸ਼ੈ ਨਾਗਰਾਜਨ, ਰੋਹਨ ਰਾਏ, ਮਹਫੂਜ਼ ਏ. ਨਾਜ਼ਕੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਆਰ., ਐੱਮ. ਪੀ. ਦੇਵਨਾਥ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ|

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਮੁੱਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ 27.04.2018 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦਾ 26 ਏ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਐਕਟ") ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ।

ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਿਤ ਸੂਚਨਾ ਆਕਸੀਟੌਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ, ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਰਯਾਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ।

ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅੱਜ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ 01.07.18.

29.06.2018 ਦੀ ਇੱਕ ਅਗਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਮਿਤੀ 01.09.18 ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ।

2. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਨਾਟਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ("ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ".) ਨੇ ਮਈ 2018 ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

3. ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਇੰਗ੍ਰੀਡੀਐਂਟ ("ਏਪੀਆਈ") ਜਾਂ ਥੋਕ ਦਵਾਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਮਮੋ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ("ਹੇਮਮੋ ਫਾਰਮਾ")।

4. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨੇ 'ਆਈ. ਡੀ. 1' ਮਿਤੀ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। (C) ਨੰ. 6084/2018,

ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (C) ਨੰ. 8555/2018, ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (C) ਨੰ. 8666/2018 ਅਤੇ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 9601 / 2018 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 31.08.2018 ਰਾਹੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਟੇਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 15.12.2018 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 14.12.2018 ਰਾਹੀਂ ਬੀ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

6. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦਵਾਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਯੂ. ਐੱਚ. ਓ.) ਦੁਆਰਾ 2002 ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਮਾਡਲ ਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ 1977 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਪਲਾਈ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2019 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਡਬਲਯੂ. ਐੱਚ. ਓ. ਮਾਡਲ ਸੂਚੀ ਦੇ 21ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿਰ ਹੇਠ ਸੂਚੀਬੱਧ "ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪੈਰੀਨੈਟਲ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ" ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਰੂਪ ਹੈ "ਟੀਕਾः 10 ਆਈ. ਯੂ. 1-ਐੱਮ. ਐੱਲ. ਵਿੱਚ।

6.1 . ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜੀਵਨ-ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚੀ, 2011 ("ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ".) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐੱਸ. ਐੱਨ. ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ। 2 6.1. 5 ਨਵੀਨਤਮ ਵਿੱਚ 2015 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ("ਈ. ਸੀ. ਐਕਟ") ਦੀ

ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਡਰੱਗਜ਼ (ਕੀਮਤਾਂ) ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 2013 ("ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਓ".) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 5IU ਪ੍ਰਤੀ 1 ਮਿਲੀਲਿਟਰ ਅਤੇ 10IU ਪ੍ਰਤੀ 1 ਮਿਲੀਲਿਟਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਤਾਕਤ। "1 ਐੱਮ. ਐੱਲ. ਐਂਪੂਲ ਪੈਕ ਵਿੱਚ 5 ਆਈ. ਯੂ. ਪ੍ਰਤੀ ਐੱਮ. ਐੱਲ". ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੜੀਵਾਰ ਨੰਬਰ 228 ਵਿੱਚ "ਸਾਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 2016-2018" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6.2 . ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ.) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਵਾਈਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਹਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ। "ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ"[1] "" ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਐੱਨਐੱਲਈਐੱਮ 1996 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2003,2011 ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐੱਨਐੱਲਈਐੱਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਦਵਾਈਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਖੁਰਾਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ. ਐੱਨਐੱਲਈਐੱਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਭਾਵ ਲਾਗਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ

---

[1] ਪੱਤਰ ਸੂਚਨਾ ਦਫ਼ਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 15.03.2013 ਉੱਤੇ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ" ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਰਿਲੀਜ਼।

ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਕੇਤ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਕਿਫਾਇਤੀ ਦਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ/ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਦਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਵਾਈ ਸਸਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਆਦਿ[2]।

ਐੱਨਐੱਲਈਐੱਮ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਡੀ. ਜੀ. ਐੱਚ. ਐੱਸ.) ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਿਊ. ਐੱਚ. ਓ.) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਮਾਡਲ ਸੂਚੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ[3]।

6.3 . ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਨੂੰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਪਾਰਟਮ ਹੈਮਰੇਜ (ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਗਣ) ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵਜੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ[4]। ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਇੱਕ ਪਸੰਦੀਦਾ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਜਣੇਪੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਪੋਸਟ-ਪਾਰਟਮ ਖੂਨ ਵਗਣ ਅਤੇ ਗਰੱਭਾਸ਼ਯ ਹਾਈਪੋ-

---

[2] ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਖੇਪ, 2015 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ।

[3] ਰਸਾਇਣ ਅਤੇ ਖਾਦ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਪ੍ਰਾਈਸਿੰਗ ਨੀਤੀ, 2012 (ਐੱਨ. ਪੀ. ਪੀ. ਪੀ.-2012) ਮਿਤੀ 07.12.12 ਦਾ ਪੈਰਾ 3.1 (ii) v.

[4] ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਪੋਸਟਪਾਰਟਮ ਹੈਮਰੇਜ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ, 2012

ਟੌਨਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੀ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ[5]। ਫਾਰਮਾਕੋਪੀਆ 2010,2014 ਅਤੇ 2018 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. 4 . ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਡਰੱਗਜ਼ ਸੀ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ ("ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ".) ਅਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਸਲਟੇਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ("ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ".) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ।

ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

6.5 . ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1997 ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਿਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

6.6 . ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੀ ਜੀ. 31ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 21.08.1997 ਅਤੇ 22.08.1997 ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਸੀ।

---

[5] ਕੇਂਦਰੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਸਟੈਂਡਰਡ ਕੰਟਰੋਲ ਸੰਗਠਨ ਐਚ. [2019] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਸੰਸਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਹ-ਨੌਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ।

ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ/ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ। ਗਊਆਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਤੋਂ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6.7 . ਆਈ. ਡੀ. 1 ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ 48ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 11 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਵਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ "ਜ਼ਰੂਰੀ" ਹੈ ਅਤੇ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੱਦੇ ਗਏ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਸ਼ਾਇਦ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪੀ. ਐੱਸ. ਯੂ. ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਦਾ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪੇਪਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

6.8 . 23.07.05 ਅਤੇ 24.07.05 ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ ਦੀ 36ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐੱਨਐੱਲਈਐੱਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ "ਸਿੰਗਲ ਬਲਿਸਟਰ ਪੈਕ" ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 50-100 ਐਂਪੂਲਜ਼ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੈਕਿੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6.9 . 29.06.2009 'ਤੇ ਹੋਈ ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ ਦੀ 40ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਟੀਕੇ ਦੇ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਚੌਕਸੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਡਰੱਗ. ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦਵਾਈ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਾਇਨੀਕੋਲੋਜਿਸਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ. ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ/ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ 'ਏ "ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਵਿਆਪਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਛਾਪੇ।

6.10 . 1 ਨੂੰ ਹੋਈ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੀ 43ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਰੱਗ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਗੁਪਤ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਧਾ ਕੇ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਗਰਾਨੀ.

6.11 . 20.07.2012 ਉੱਤੇ ਹੋਈ 44ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੈਨਲਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6.12 . ਆਈ. ਡੀ. 1 ਨੂੰ, ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ 46ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਇੰਗ੍ਰੀਡੀਐਂਟ ("ਏ. ਪੀ. ਆਈ".) ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

6.13 . ਆਈ. ਡੀ. 1 ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ 65ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਪਾਰਟਮ ਖ਼ੂਨ ਵਗਣ ਅਤੇ ਗਰੱਭਾਸ਼ਯ ਹਾਈਪੋਟੈਨੀਸਿਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਵਰਤੋਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੀ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਵਾਈ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ, ਡਰੱਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਜਾਂ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵੈਟਰਨਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਰੱਭਸਥ ਸ਼ੀਸ਼ੂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਲੇਸੈਂਟਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਦੀ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦਵਾਈ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਥੋਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਏਪੀਆਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

6.14 . ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 65ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੀ. ਐੱਸ. ਆਰ. 29 (ਈ) ਮਿਤੀ 17.01.2014 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾਃ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਚਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਮੈਡੀਕਲ ਸਥਿਤੀਆਂ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਥਾਤਃ

1. ਬਲਕ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਰਗਰਮ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945।

2. ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਿਰਫ ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਣਗੇ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6.15 . ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 17.01.2014 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਾਰੰਗ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰ. 7135/2014], ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ

ਉੱਤੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 28.01.2016, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਥੋਕ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਇੰਗ੍ਰੀਡੀਐਂਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

6.16 . ਆਈ. ਡੀ. 1 ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ 67ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਥੋਕ ਡਰੱਗ ਗੁਆਂਢੀ ਐੱਫ ਤੋਂ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦੇਸ਼। ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀ ਹੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕੈਮਿਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜੀ ਅਤੇ ਪਤਾ, ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਮਾਤਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ ਦਵਾਈ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਸਪਲਾਈ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਕਰੀ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ।

6.17 . ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 30 ਅਗਸਤ 2013 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945 ਦੇ ਨਿਯਮ 65 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਲਾਈ.

6.18 . 05.11.2014 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ (ਐੱਮ. ਡਬਲਿਊ. ਸੀ. ਡੀ.), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ" ਤਾਂ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6.19 . 22.04.15 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ 69ਵੀਂ ਡੀ.ਟੀ.ਏ.ਬੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਟੀ.ਏ.ਬੀ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਨੂੰ "ਵਰਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਆਈ. ਵੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਕੇ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਵੈਟਰਨਰੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵੈਟਰਨਰੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ. " ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਡਰੱਗ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਗੁਪਤ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਰਾਜ ਡਰੱਗ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਿਰਫ ਡਰੱਗ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ"।

6.20 . ਇਸ ਦੀ 70ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਮਿਤੀ 18.08.15 ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕ ਬੇਈਮਾਨ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਦਵਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਜਾਂ ਥੋਕ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੋਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6.21 . 16.10.2015 ਉੱਤੇ, ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ 49ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਡਰੱਗ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ' ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

6.22 . ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ 78ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ "ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ' ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਨਿਯਮ 96 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਾਰ-ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਟਰੈਕ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਥਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

6.23 . 53 ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ 78ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

6.24 . ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 18.04.2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮ" ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ,

2018, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945 ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ 3-ਪੱਧਰੀ ਬਾਰ-ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ।

ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ। ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਃ

ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮ

“ 1. (1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2018 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਨਿਯਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। 2. ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 96 ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (xii) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਧਾਰਾ ਹੋਵੇਗੀ - ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਰਥਾਤਃ -

" (xiii) (ਏ) ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਡਰੱਗ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਟਰੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਟਰੇਸਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨਗੇ, ਅਰਥਾਤਃ -

(ਏ) ਦੋ ਅਯਾਮੀ ਬਾਰਕੋਡ ਇੰਕੋਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ 14 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਲਮੀ ਵਪਾਰ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦ ਪਛਾਣ ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੈਚ ਨੰਬਰ, ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੈਕ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ;

(ਬੀ) ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਅਯਾਮੀ ਬਾਰਕੋਡ ਦੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ 14 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਲਮੀ ਵਪਾਰ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਉਤਪਾਦ ਪਛਾਣ ਕੋਡ ਨੂੰ ਇੰਕੋਡਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੈਚ ਨੰਬਰ, ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੈਕ;

(ਸੀ) ਇੱਕ ਅਯਾਮੀ ਬਾਰਕੋਡ ਇੰਕੋਡਿੰਗ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀ ਤੀਜੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੈਕਿੰਗ ਬੈਚ ਨੰਬਰ ਦੇ ਨਾਲ 14 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਲਮੀ ਵਪਾਰ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦ ਪਛਾਣ ਕੋਡ, ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਏ ਪੈਕ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ।

(ਬੀ) ਡਰੱਗ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ-ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇਗਾ।

(ਸੀ) ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵੰਡ. (ਡੀ) ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਸੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 27.04.2018 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ।

6. 25. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ' ਦੇ ਆਯਾਤ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

6.26. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 17.01.2014, ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਰਾਮਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਐੱਫ ਨਿਰਮਾਣ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 27.04.2018 ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈਃ

"ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ. 411(ਈ)।—ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਮਿਤੀ 15.3.2016 ਨੂੰ CWPIL ਨੰਬਰ 16 ਵਿੱਚ 2014 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਿਮਾਚਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ 'ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੋਸ਼ਨ' ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ ਆਕਸੀਟੈਸੀਨ ਡਰੱਗ ਦਾ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਇਸਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਡਰੱਗਜ਼ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਜੀ. ਐੱਸ. ਆਰ. 29 (ਈ) ਮਿਤੀ 17 ਜਨਵਰੀ, 2014 ਦੀ ਥਾਂ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹੇਠਾਂ, ਅਰਥਾਤਃ -

(i) ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਲੇਬਲ ਉੱਤੇ ਬਾਰਕੋਡ ਹੋਣਗੇ।

(ii) ਬਰਾਮਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਪੈਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬਾਰਕੋਡ ਹੋਣਗੇ।

(iii) ਸਰਗਰਮ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਆਕਸੀਟੌਸੀਨ ਦਾ ਤੱਤ ਸਰਗਰਮ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇਗਾ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945 ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ।

(iv) ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਰਾਮਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਥਿਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ। (ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਤਹਿਤ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ।

(a) ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ; ਜਾਂ (ਅ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਔਸ਼ਧੀ ਪਰਿਯੋਜਨਾ (ਪੀ. ਐੱਮ. ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ.) ਅਤੇ ਕਿਫਾਇਤੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਮਪਲਾਂਟ (ਏ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਆਈ. ਟੀ.) ਦੁਕਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(vi) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕੈਮਿਸਟ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6.27. ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ 80ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਚ. [2019] 11 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਵੀ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ 27.04.18, ਤਾਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

6.28 . ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 21.08.18 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 21.08.18 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਖੰਡ (v) ਦੇ ਨਾਲ ਖੰਡ (v) ਅਤੇ (vi) ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ,

" (ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡੇ ਜਾਂ ਵੇਚੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਚੇ ਅਤੇ ਵੰਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਿਰਫ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਜਨਔਸ਼ਧੀ ਪਰਿਯੋਜਨਾ (ਪੀ. ਐੱਮ. ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ.) ਅਤੇ ਸਸਤਾ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਮਪਲਾਂਟ (ਏ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਆਈ. ਟੀ.) ਦੁਕਾਨਾਂ।

6.29 . 1 ਨੂੰ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਨੇ 54ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਜਿੱਥੇ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ ("ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ") ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ

ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ("ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐਲ".)।

6.30 ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਰਥਾਤ 21.08.18, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਟੌਸੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 382 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਐਚ' ਸੀ ਹੁਣ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 47 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ' ਐੱਚ 1' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ 1 ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 65 ਅਤੇ 97 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਿਯਮ, 1945.

ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ1 ਨੁਸਖ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

"65. ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ। - ਫਾਰਮ 20, 20- ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਏ, 20-ਬੀ, 20-ਐਫ, 20-ਜੀ, 21 ਅਤੇ 21-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਨਰਲ ਸ਼ਰਤਾਂ –

(3) (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ [ਅਨੁਸੂਚੀ X ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ] ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ ਨੁਸਖ਼ੇ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਰਜਿਸਟਰਃ -

(ਏ) ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ,

(ਬੀ) ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ,

(c) ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ,

[(ਡੀ) ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ, ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਜੇ ਦਵਾਈ ਹੈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੈ,]

(ਈ) ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਦਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ,

(ਐੱਫ) ਅਨੁਸੂਚੀ ਸਿ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ, ਇਸ ਦੇ ਬੈਚ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,

(ਜਿ) [ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ] ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਦਵਾਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

(ਐੱਚ) ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ **1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ, ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਮ, ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।**

(6) ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਮੰਗ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਵੇਰਵੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(9) (a) **ਅਨੁਸੂਚੀ** ਐੱਚ **ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪਦਾਰਥ ਐਚ 1 ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਕਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੂਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ** ਦੇ ਨੁਸਖ਼ੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਕਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨੁਸਖ਼ੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ|

(ਅ) ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਚ ਅਤੇ ਏ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਚ 1 ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਕਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ, ਹਸਪਤਾਲ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਸਿਰਫ਼ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।

(11) ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ 1 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਕਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈ ਵਾਲਾ ਨੁਸਖ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ।

(ਏ) ਨੁਸਖ਼ੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਅ) ਜੇ ਨੁਸਖ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਜਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

(c) ਵੰਡਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੁਸਖ਼ੇ ਉੱਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੁਸਖ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(11 - ਉ) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ 1 ,ਐੱਫ ਜਾਂ ਐਕਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਪਦਾਰਥ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।

97. ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੇਬਲਿੰਗ। - 1 [(1) ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਡੱਬਾ -

(ਅ) ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਚ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ Rx ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲੇਬਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਆਇਤਾਕਾਰ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਫੌਂਟ ਅਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾਃ

“ਅਨੁਸੂਚੀ ਐੱਚ ਨੁਸਖ਼ੇ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ-ਸਾਵਧਾਨੀਃ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦੇ ਨੁਸਖ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਚੂਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ”

'(ਈ) ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਚ 1 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈ ਪਦਾਰਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਆਰਐਕਸ ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕੋਨੇ ਉੱਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਬਲ ਦਾ, ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਆਇਤਾਕਾਰ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਫੌਂਟ ਅਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾਃ

" ਅਨੁਸੂਚੀ H1 ਪ੍ਰੀਸਕਰਿਪਸ਼ਨ ਡਰੱਗ - ਸਾਵਧਾਨੀ.-

- ਇਸ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਲਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

- ਇੱਕ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਚੂਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

7. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 27.04.18 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਬੀਜੀਪੀ ਉਤਪਾਦ ਸੰਚਾਲਨ ਜੀ ਐਮ ਐੱਚ, ਮਾਇਲਾਨ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ

ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਡਰੱਗ ਐਕਸ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ, ਨਿਓਨ ਲੈਬਾਰਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਸਿਰੋਨ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਮਈ 2018 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਮਟਿਡ।

8. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 14.12.2018 ਮਿਤੀ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਦੱਸਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਅੰਕੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਜਾਂ ਵੰਡ ਦੇ ਢੰਗ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਸ਼ਿਮਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ[6] ਵਿੱਚ 15.03.2016 ਮਿਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੋਲਿਆ ਆਕਸੀਟੌਸੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਰਥਾਤ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਮਾਵਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ, ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਸੀਮਤ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਜੇ ਉਤਪਾਦਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮ, ਕਰਨਾਟਕ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ("ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ".) ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਜੋਖਮ ਗੰਭੀਰ ਬੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਵਾਈ ਦੀ ਘਾਟ, ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀਮਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੌਰਾਨ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਵਾਨ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 26ਏ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ

[6] ਸੀ. ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਆਈ. ਐਲ no. 16 ਦੇ 2014

ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਧਾਰਾ 19 (1) (6) (ii) ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

9. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਸ੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ।

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬਤਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਕੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ-ਅਪੀਲੈਂਟਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

10.1 . ਧਾਰਾ 26ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਧਾਰ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਾਰੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

10.2 . ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਉਡ਼ੀਸਾ ਰਾਜ[7] ', ਰਾਜ[8] ਟੀ. ਐੱਨ. ਬਨਾਮ ਪੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ, ਯੂ.ਓ.ਆਈ ਬਨਾਮ. ਸਾਇਨਾਮਾਇਡ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ[9]; ਈ ਮਰਕ

---

[7] 1963 ਸਪੱਸ਼ਟ (2) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 691: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1963 ਐਸ. ਸੀ. 1047

[8] (2006) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 517

[9] 1987 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 720

(ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਯੂ.ਓ.ਆਈ [10]; ਮੈਕਲੇਓਡਜ਼ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਓਆਈ[11] ", ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਮਾਲ ਸਕੇਲ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼[12], ਯੂਨੀ-ਸੈਨ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਓ.ਆਈ [13]

10.3 . ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂਇਕ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਜਾਂ ਘਾਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 26ਏ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਥਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਫਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ[14], ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, ਸ਼ਿਮਨੀਤ ਉਤਸ਼ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ., ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੌਰਵ ਅਸ਼ਵਿਨ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਕੈਡਮੀ ਆਫ ਪੋਸ਼ਣ ਸੁਧਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ[15], ਵਿਨਸੈਂਟ ਪਨਿਕੁਰਲੰਗਾਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ[16], ਸਿਸਟੋਪਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਪਤਾ.

---

[10] 2001 (90) ਡੀ. ਐਲ. ਟੀ 16

[11] 2012 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 1735

[12] ਏਅਰ 2000 ਕੈਲ 133

[13] ਏਅਰ 2002 ਕੇਰ 72: (2001) 1 ਕੇਐੱਲਜੇ 822

[14] (2018) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 39

[15] (2011) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 274

[16] (1987) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 165

10.4 . ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ "ਸੰਤੁਸ਼ਟ" ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 26-ਏ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ, ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਏਗੀ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

26ਏ. ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਬੀ "ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਉਹ ਇਲਾਜ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ' ਸੀ" ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ, ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਵਰਜਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ' ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10.5 . 1997 ਈ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ 21 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੁਆਰਾ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਅਤੇ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿੰਟ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਖਪਤ ਰਾਹੀਂ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਅਤੇ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤੱਥ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ "ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ" ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਡੇਟਾ ਦੇ ਚਾਰਟ

ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੀਕੇਜ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਥੋਕ ਡਰੱਗ ਜਾਂ ਏਪੀਆਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਹੈਮੋ ਫਾਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਨਕਲੀ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਛੋਟੀਆਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਾਨਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਹਿੱਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

10.6 . ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਨਿੱਜੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ"। ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

10.7 . ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) (ii) ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ[17], ਖੋਡੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ[18], ਦਾਰੂਕਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ. ਆਰਜ਼.[19] , ਇੰਡੀਅਨ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਏ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ v. ਪੰਜਾਬ ਡਰੱਗ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ[20], ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ[21].

10.8 . ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬੀ ਗਊ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ ਡਰੱਗ ਨਾਲ ਟੀਕੇ ਲਗਾਏ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੇਵਨ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 48,48ਏ ਅਤੇ 51ਏ (ਜੀ) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ, ਜੋ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

11 . ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸ੍ਰੀ ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਜ਼ਾਲਵਿਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਗਣੇਸ਼, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਆਬਸਟੈਟ੍ਰਿਕ ਐਂਡ ਗਾਇਨੀਕੋਲੋਜੀਕਲ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ

---

[17] 1963 ਸਪੱਪ (2) ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 691: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1963 ਐਸ. ਸੀ. 1047

[18] (1995) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 574

[19] (1973) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 617

[20] (1999) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 247

[21] (1966) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 475

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਇੰਟਰਵੇਨਰਜ਼) ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਮਹਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾਃ

11.1 ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਬੀਜੀਪੀ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਅਪਰੇਸ਼ਨਸ ਜੀਐਮਬੀਐੱਚ, ਮਾਇਲਾਨ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ। ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਸਿਰੋਨ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ। ਲਿਮਟਿਡ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਭਾਗ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ 1 ਮਿਲੀਲਿਟਰ 5 ਆਈ. ਯੂ. ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਮਾਰਕੀਟ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਵੇਚਦੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਵਿਤਰਕਾਂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕੈਮਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਥੋਕ ਸੌਦਾ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਉਸੇ ਲੜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਹੈ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 19 (1) (g) ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਦਵਾਈ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 16 ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਕਟ "ਕੀ" ਨਿਰਮਿਤ, ਵੰਡਿਆ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਨਾ ਕਿ "ਕੌਣ" ਡਰੱਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਵਿਤਰਕ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਹੈ।

11.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ "ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ"' ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਨਿਰਮਾਤਾ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਡੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

11.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਤੀ 15.03.2016 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮੋਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 26 ਰਾਜ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ" ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਇਮਪੱਗਡ ਸੂਚਨਾ।

11.5 ਜਵਾਬਦੇਹ-ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਹਨ. ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਤੋਂ ਅਗਸਤ 2018 ਤੱਕ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਡੇਟਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਤੇ ਚਾਰਟ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਥੋਕ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਏ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੀ ਅਣਵਰਤੀ ਮਾਤਰਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 2018 ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11.6 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਦੀ ਮਿਤੀ 12.02.18 ਦੀ 78ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੱਕ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਜਾਨਵਰਾਂ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਡੀ. ਟੀ. ਏ. ਬੀ. ਨੇ ਔਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। 'ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ' ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

11.7 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 18.04.2018 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਸਾਰੇ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਬਾਰਕੋਡਿੰਗ ਦੀ 3-ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਨਿਰਮਾਤਾ "ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਟਰੈਕ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ"। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ 27.04.2018 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ

ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬਾਰਕੋਡਿੰਗ ਦੀ ਜੀ ਏ 3-ਟੀਅਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ 18.04.2018 ਅਤੇ 27.04.2018 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਰੁਖ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

11.8 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ, ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਕਲੀ, ਗਲਤ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੀ, ਮਿਲਾਵਟੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਦੇਸ਼ਿਤ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 26ਏ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ/ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ/ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11.9 ਧਾਰਾ 26 ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ "ਵਰਜਿਤ" ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਿਯਮ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

11.10 ਧਾਰਾ 26ਏ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ "ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ" ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 26ਏ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਰਾਮ ਜਵਾਇਆ ਕਪੂਰ ਐਂਡ ਓਰਸ ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ[22] 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

11.11 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡੈਲੀਗੇਟਿਡ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 26ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 1982 ਦੇ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 26ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11.12 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐਲ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਤਰਕਹੀਣ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

11.13 ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਭਾਵ. ਕਰਨਾਟਕ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ.) ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਬੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ

---

[22] (1955) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 225

ਨਿਗਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਉੱਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਵਿੱਚ ਸੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਈ 2018 ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

11.14 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਭਾਗ, ਡਰੱਗ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਕਈ ਦਵਾਈਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਮਿਆਰੀ ਗੁਣਵੱਤਾ (ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਕਿਊ.) ਦੀਆਂ ਸਨ।

11.15 ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਣਨੀਤਕ ਵਿਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 100% ਇਕੁਇਟੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 51 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਿਵੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਕੇ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਹੁਣ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

11.16 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਅਧੀਨ ਸੂਚੀਬੱਧ ਇੱਕ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈ" ਹੈ। ਐੱਨ. ਐੱਲ. ਈ. ਐੱਮ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਓ. ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐੱਨਐੱਲਈਐੱਮ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 26ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਈ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਓ. ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 26ਏ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਓ. ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ|

12. ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋਹਰੇ ਮੁੱਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਡਰੱਗ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦਾ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜੀਵਨ-ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੋਸਟਪਾਰਟਮ ਹੈਮਰੇਜ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਲਾਈਨ ਦਵਾਈ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨਃ

(I) ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਡਰੱਗਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਸ ਕੰਟਰੋਲ) ਆਰਡਰ, 2013 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀਃ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ?

(ii) ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 19 (6) (ii) ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

(iii) ਕੀ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਣ, ਦਵਾਈ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ?

(iv) ਕੀ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ?

(v) ਕੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ?

(vi) ਕੀ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਡਰੱਗ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਦਵਾਈ ਆਕਸਾਈਟੋਸਿਨ ਦੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(vii) ਕੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26ਏ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ?

13. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ 'ਸੀ' ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅੱਗੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ, ਜੇ.

1. ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਾਨ ਭੈਣ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਡਰਾਫਟ ਡੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

2. ਮੈਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਵਿਦਵਾਨ ਭੈਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਡਰਾਫਟ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

3. ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਧਾਨਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. ਵੇਖੋ। ਬਨਾਮ ਫਾਈਜ਼ਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2018 (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 39) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ

4. ਦੂਜਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਰੱਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ।

5. ਤੀਜਾ, ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਕਾਧਿਕਾਰ (ਭਾਵੇਂ ਅੰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੂਰਾ) ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (6) (ii) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ.

8. ਮੇਰੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲੜਕੀਆਂ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

9. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਧਿਰ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

11. ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

12. ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਛੇਵੇਂ (2) ਤਹਿਤ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ 'ਜੀ' ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਮਾਮਲਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate